

Lag

angående lösdrifvares behandling den 12 Juni 1885.

Vi Oskar etc. göre veterligt: det Vi, med Riksdagen, funnit godt att, med upphäfvande af stadgan angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer den 29 Maj 1846, förordna som följer:

1 §. Hvar, som sysslolös stryker omkring från ort till annan utan medel till sitt uppehälle, må, där ej omständigheterna ådagalägga, att han söker arbete, behandlas såsom lösdrifvare på sätt i denna lag sägs.

Till enahanda behandling vare ock den förfallen, hvilken eljest, utan att äga medel till sitt uppehälle, underlåter att efter förmåga söka ärligen försörja sig och tillika förer ett sådant lefnadssätt, att våda däraf uppstår för allmän säkerhet, ordning eller sedlighet.

Barn under femton år må ej såsom lösdrifvare behandlas.

Anm. Lösdrifvare är således enhvar, som sysslolös stryker omkring från ort till ort utan att äga medel till sitt uppehälle, äfvensom den, hvilken utan att äga medel till sitt uppehälle uraktlåter att på ärligt sätt försörja sig samt förer ett sådant lefnadssätt, att våda däraf uppkommer för allmän säkerhet, ordning och sedlighet. Den, som söker arbetsförtjänst, hänföres ej till lösdrifvare, ej heller barn under femton år.

2 §. 1. Den som beträdes med lösdrifveri må anhållas af *krono-* eller *polisbetjänt* eller *tillsyningsman*, och varde den anhållne ofördröjligen inställd till förhör å landet inför *ortens kronofogde* eller *länsman* och i stad inför *stadsfiskal*.

Befinnes vid förhöret sådant fall vara för handen, som i 1 § afses, må den som håller förhöret meddela den anhållne *varning* samt för honom *uppläsa* och till honom öfverlämna *skriftligt besked* angående varningens meddelande och skälen därför.

I händelse varning meddelas, skall *protokoll* upprättas öfver förhöret, upptagande anledningen till detsamma och hvad den anhållne till sin ursäkt förebragt, äfvensom *redogörelse för hans lefnadsomständigheter* samt *beskrifning öfver hans utseende*, så ock *intyg därom*, att *beskedet blifvit honom tillständt*; skolande *afskrift af protokollet* till *Konungens Befallningshafvande* i länet insändas så tidigt, att det inom den i nästföljande mom. omförmälda tid kan vara för Konungens Befallningshafvande tillgängligt.

2. Vill den, som erhållit varning, varda i saken vidare hörd, äge han hos Konungens Befallningshafvande i länet antingen *personligen* anmäla sig till förhör eller ock inkomma med *skriftliga påminnelser* inom *tre dagar*, om den varnade anhållits *i stad*, där *Konungens Befallningshafvande har sitt säte*, men eljest inom *fjorton dagar* från varningens meddelande; och skall den varnade, hvilken det ej är betaget att *med posten* insända påminnelserna, om hvad sålunda står honom öppet erhålla underrättelse, som jämväl intages i beskedet.

3. Sedan förhör hållits eller påminnelser afgifvits, som i nästföregående mom. sägs, eller ock den därför be-

stämda tid tilländagått, utan att den varnade låtit sig afhöra, skall Konungens Befallningshafvande taga den meddelade varningen under ompröfning och, om han finner den befogad, kungöra den för rikets polismyndigheter.

4. Är anhållen lösdrifvare okänd, och undandrager han sig att uppgifva namn eller hemort, eller förekommer skälig anledning att hans uppgift därom är osann, och kan rätta förhållandet ej af betyg, som af lösdrifvaren innehafvas, eller annorledes genast utredas, skall han häktas och sändas till Konungens Befallningshafvande i länet, och må Konungens Befallningshafvande antingen hålla honom i häkte, till dess tillförlitlig upplysning i sagda hänseenden vunnits, eller sända honom till Konungens Befallningshafvande i annat län, där anledning är att sådan upplysning lättare står att vinna. I fall, som nu är nämndt, ankomme på Konungens Befallningshafvande att meddela varning och densamma kungöra såsom förr är sagdt.

Anm. Rörande kungörandet, se anm. till 14 §, sid. 85.

3 §. 1. Varder någon, innan två år förflutit sedan honom meddelad varning blifvit kungjord, beträdd med lösdrifveri, må han, efter det förhör, på sätt i 2 § 1 mom. sägs, med honom hållits, häktas och sändas till Konungens Befallningshafvande i länet, dit jämväl afskrift af förhørsprotokollet skall insändas.

2. Konungens Befallningshafvande hälle ytterligare förhör med den häktade och låte i protokoll öfver förhöret anteckna hans lefnadsomständigheter samt införa prästbetyg och läkarebetyg för den häktade jämte beskrifning öfver hans utseende och uppgift å den ort, som, efter

ty i 10 § sägs, skall såsom hans hemort anses. Finnes den häktade hafva gjort sig skyldig till lösdrieffveri å tid, som i 1 mom. sägs, må Konungens Befallningshafvande döma honom till tvångsarbete från och med en månad till och med ett år. Har han förut undergått dylikt tvångsarbete eller straffarbete, eller förekomma eljest försvårande omständigheter, må tvångsarbetstiden utsträckas till högst tre år.

3. Pröfvar Konungens Befallningshafvande sådana mildrande omständigheter vara för handen, att den häktade, ändå att han befunnits skyldig till lösdrieffveri, icke skäligen bör till tvångsarbete dömas, äger Konungens Befallningshafvande meddela honom förnyad varning samt ställa honom på fri fot; börande varningen kungöras såsom i 2 § sägs.

4 §. Har den, som undergått tvångsarbete, inom två år efter frigifvandet blifvit beträdd med lösdrieffveri, vare utan vidare varning underkastad behandling som i 3 § sägs.

5 §. Beslut, hvarigenom någon dömes till tvångsarbete, skall för den dömda genast afkunnas med under rättelse om hvad för besvärs anförande bör iakttagas; och varde skriftligt utslag med åtecknad fullständig besvärs hänvisning honom tillställdt inom tre dagar, den oräknad då beslutet afkunnades.

6 §. Vill någon söka ändring i Konungens Befallningshafvandes utslag, hvarigenom han blifvit dömd till tvångsarbete, äger han inom åtta dagar efter det utslaget blifvit afkunnadt, den dagen oräknad, till Konungens Befallningshafvande ingifva sina till Konungen ställda

underdåniga besvär. Behöfver klaganden biträde vid besvärens författande, foga Konungens Befallningshafvande anstalt att det erhålles.

Inkomna besvär åligge Konungens Befallningshafvande att, så fort ske kan, till Justitierevisions-expeditionen insända, tillika med vederbörandes yttrande, om anledning förekommit att sådant infordra, äfvensom eget utlåtande och öfriga till målet hörande handlingar.

Konungens Befallningshafvande äger, om skäl förefinnes, förordna, att den dömda må, intill dess besvären blifvit afgjorda eller utslaget vunnit laga kraft, vistas på fri fot.

Konungens Befallningshafvandes beslut angående varning må ej öfverklagas utan i sammanhang med besvär öfver utslag, hvarigenom tvångsarbete blifvit ådömdt.

Anm. Se fattigvårdsförordningens 50 §, sid. 57.

7 §. Den som i följd af ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte är oförmögen att genom arbete förvärfva hvad till lifvets uppehållande oundgängligen erfordras, må ej dömas till tvångsarbete eller, om han börjat sådant undergå, därmed fortfara; och varde han, därest han tillhör annat län än det, där han vistas, af Konungens Befallningshafvande öfversänd eller förpassad till Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket han i fråga om fattigvård har hemorts rätt.

8 §. I fråga om beräkning af tiden för ådömdt tvångsarbete vare lag som i sådant hänseende stadgas angående fängelsestraff.

Anm. 1. Se § 17 mom. 4 denna lag samt 5 och 6 §§ i Kongl. Förordn. d. 21 Dec. 1857 angående straffarbete och fängelsestraffs verkställande i enrum, hvilka §§ hafva följande lydelse:

5 §. Fängelse å fästning eller tukthus utan arbete* äfvensom enkelt fängelse skall ock, ehvad straffet blifvit omedelbart för brott eller såsom förvandlingsstraff, i stället för ådömda böter, ålagdt, på sådant sätt verkställas, att fången, så vidt ske kan, förvaras i särskildt rum, skild från andra fångar.

6 §. I fall, som i 5 § sägs, njute fången ej afdrag i den ådömda fängelsetiden.**

Anm. 2. Genom Kongl. Cirkuläret d. 7 Mars 1855 är föreskrifvet: Verkställighet af fängelsestraff, som genom laga kraft vunnet beslut är häktad person ådömdt, skall, i händelse annan bestraffning jämväl är honom ålagd, anses taga sin början den dag, sistnämnda bestraffning blifvit utstånden, men, i annat fall, den dag, beslutet kommit vederbörande exekutor för verkställighet tillhanda. När, i afseende på person, som å fri fot vistas, fråga uppstår om verkställighet af ådömdt fängelsestraff, bör arbetstiden beräknas från den dag, han för undergående af fängelsestraffet i häkte blifvit inmanad; dock att, därest, i ofvan upptagna fall, den dömde genom rymning eller eljest själf vållar hinder i hans afsändande till straffängelset eller att straffets verkställighet afbrytes, den tid, hvarunder ett sådant hinder eller afbrott äger rum, ej må å strafftiden afräknas.

Anm. 3. Kongl. Förordn. d. 13 Nov. 1860 innehåller i detta hänseende följande bestämmelse: då tid för ådömdt

* Jämför 7 § i Kongl. Förordn. om nya strafflagens införande d. 16 Febr. 1864, hvilken lyder sålunda: till fängelse med arbete skall ej vidare dömas, utan varde i stället fängelse, hvarom i 2 Kap. 6 § af nya lagen skils, ålagdt på lika lång tid, som till fängelse med arbete dömas bort, dock ej öfver två år.

** Genom Kongl. Förordn. d. 16 Maj 1884 är, med ändring af hvad Kongl. Förordn. d. 21 December 1857 innehåller stridande mot här nedan meddelade bestämmelser, förordnad: att fånge, som skall undergå fängelsestraff, hvartill ådömda böter förvandlats, ej må förskaffa sig eller mottaga underhåll eller bekvämlighet utöfver hvad honom vid straffinrättningen bestås, samt att han är skyldig verkställa tjänligt arbete, hvarpå tillgång finnes: skolande hvad sålunda stadgas ej äga tillämpning, då förvandlingsstraffet sammanlægges med annat fängelsestraff.

straffarbete skall räknas efter månad eller år, varde den dag för slutdag ansedd, som genom sitt nummer i månaden motsvarar den, från hvilken tidräkningen börjas; börjas den på dag, mot hvilken ej någon svarar i den månad, hvarunder räkningen slutas, varde sista dagen i den månad för slutdag ansedd. Samma lag vare i afseende å fängelsestraff, där ej annan beräkningsgrund finnes särskildt i lag stadgad.

9 §. Tvångsarbete skall förrättas i allmän tvångsarbetsanstalt, så ordnad, att för brott straffade i allmänhet särskiljas från andra, samt att de dömde varda skilda efter kön, äfvensom att de hållas till lämpligt arbete efter olika arbetsförmåga.

Har fattigvårdssamhälle enskildt för sig eller gemensamt med annat fattigvårdssamhälle inrättat tvångsarbetsanstalt, som står under offentlig myndighets tillsyn, då må, där anstaltens stadgar det medgifva, ådömdt tvångsarbete enligt Konungens Befallningshafvandes förordnande där förrättas; och äge fattigvårdssamhälle därför njuta ersättning af staten, efter ty Konungen pröfvar skäligt.

10 §. 1. Den, som efter den ådömda tvångsarbets-tidens slut frigifves, skall af arbetsanstaltens föreståndare förpassas till den kommun, där han har sin hemort, därest ej Konungens Befallningshafvande medgifvit, att han utan att först begifva sig till hemorten må förpassas till ort, som omförmäles i 12 § 3 mom. Passet skall innehålla föreskrift om väg, tid och sätt för färden äfvensom under rättelse om hvad den frigifne enligt 12 § har att iakttaga.

2. Med lösdrifvares hemort efter denna lag förstås den ort, där han är eller senast varit mantalsskrifven. Kan det ej utrönas, vare hans födelseort ansedd såsom hans hemort.

11 §. 1. Kostnaden för hemfärden, när den, som undergått tvångsarbete, från arbetsanstalten frigifves, äfvensom för uppehälle under färden och för nödtorftig bekläd- nad bestrides af allmänna medel, i den mån den frigifnes vid anstalten innestående tillgångar ej därtill förslå. Ej må den frigifnes tillgångar i vidsträcktare mån för nämnda ändamål anlitas, än att han äger i behåll nödiga medel för uppehälle under minst fjorton dagar.

2. Huru medel, som den frigifne kan hafva vid arbetsanstalten innestående, må komma honom till godo, därom gälle hvad af Konungen särskildt förordnas. Lagen d. 24 Okt. 1890.

Anm. Lagen d. 24 Okt. 1890, innefattande tillägg till Förordningen angående en postsparbank för riket d. 22 Juni 1883, har följande lydelse: angående medel, som af arbetsinkomsten vid allmänna straff- och arbetsanstalterna tilldelas där intagna fångar och genom vederbörande myndighets försorg insättas i Postsparbanken, gälle de särskilda föreskrifter, som af Konungen meddelas.*

*) Kongl. Reglementet, angående arbetspremier vid de centrala straff- och tvångsarbetsanstalterna i riket, den 24 Okt. 1890, lyder sålunda:

1 §. Fånge, som i någon af de centrala straff- eller tvångsarbetsanstalterna undergår straff- eller tvångsarbete, äge ej rätt till andel af inkomst, som därigenom inflyter, men till uppmuntran och belöning för flit och väl utfördt arbete må arbetspremie kunna honom tilldelas.

2 §. Arbetspremier utgå i mån af visad flit och arbetsskicklighet, i öfverensstämmelse med de närmare grunder, Fångvårdsstyrelsen äger bestämma, dock under iakttagande däraf, att premie icke må öfverstiga 30 öre för hel arbetsdag räknadt, darest icke fånge användes såsom arbetsförman eller i arbetet ådagalägger synnerlig flit och skicklighet, i hvilka fall premie må kunna sådan fånge tilldelas med högst 40 öre för hel arbetsdag räknadt.

3 §. Fånges arbetspremier fördelas i två lika delar, däraf den ena — den disponibla delen — må under fångens vistelse vid straff- eller tvångsarbetsanstalten användas till förstärkande af hans kost eller till bestridande af andra hans utgifter inom de gränser och enligt de närmare bestämmelser, Fångvårdsstyrelsen stadgar; skolande

12 §. 1. Den frigifne skall ofördröjligen, i enlighet med det för honom utfärdade pass, begifva sig till den

den andra — den besparade delen — förräntas för att under nedan- nämnda inskränkningar och villkor, efter frigifningen, komma fången till godo.

Vid hvarje kvartals ingång skall hvad af fånges disponibla arbetspremier under nästföregående kvartal icke tagits i anspråk till kostförstärkning eller öfriga ofvan omförmälda utgifter omföras till och anses såsom besparade arbetspremier.

4 §. Undergår fånge extra judiciell bestraffning, äge han ej, så länge sådan bestraffning fortfar, tillgodonjuta den förmån i afseende å arbetspremier användande under tiden för straff- eller tvångsarbete, som jämlikt § 3 i allmänhet är fånge medgifven.

5 §. Fånges besparade arbetspremier skola, då de uppgå första gången till tio kronor och sedermera till helt krontal, för fångens räkning insättas i Postsparbanken med förbehåll och villkor, att vid frigifningen innestående kapitalbehållning med godskrifven ränta, om denna behållning, räntan inberäknad, uppgår till tjugu kronor och däröfver, icke må af fången efter frigifningen uppsägas och uttagas till större belopp i månaden, räknadt från utgången af den kalender- månad, därunder han varder frigifven, än

tio kronor, där behållningen icke uppgår till *etthundra* kronor; femton kronor, där behållningen uppgår till *etthundra*, men icke till *trehundra* kronor;

tjugu kronor, där behållningen uppgår till *trehundra*, men icke till *femhundra* kronor;

tjugufem kronor, där behållningen uppgår till *femhundra*, men icke till *niohundra* kronor; samt

trettio kronor, där behållningen uppgår till *niohundra* kronor och däröfver.

Darest å sparbanksbok innestående behållning vid fångens fri- gifning icke uppgår till tjugu kronor, äge han att utan någon inskränk- ning till visst belopp uppsäga och uttaga samma behållning.

6 §. 1. Under fånges vistelse vid straff- eller tvångsarbetsanstalt tillkommer dispositionsrätten öfver hans å postsparbanksbok innestå- ende behållning af premiemedel, i fråga om uppsägning af dessa me- del, straff- eller tvångsarbetsanstaltens föreståndare och, i fråga om medlens uttagning och kvitterande, samma anstalts redogörare; och skall i god tid före fångens frigifning, där han icke äger andra medel till bestridande af kostnaderna för nödig beklädning, för försändandet till hemorten samt till uppehälle under de fjorton närmaste dagarna efter frigifningen, å fångens sparbanksbok uppsägas och uttagas ej mindre hvad till hans beklädning och hemsändande erfordras, än äfven det belopp, som jämlikt Kongl. brefvet den 22 April 1887 bör beräk- nas för hans uppehälle under förenämnda fjorton dagar.

2. Där af särskilda omständigheter anses nödigt, att fånges å

ort, dit han förpassats, och, om förpassningen skett till stad, där polismästare finnes, anmäla sig hos denne inom tjugufyra timmar efter ankomsten.

sparbanksbok inestående behållning af premiemedel, sedan de i föregående moment omförmälda utgifter blifvit bestridda, till större eller mindre del till fångens förmån vid frigifningen eller sedermera utan tidsutdräkt användes, äge Fångvårdsstyrelsen uppå skeende framställning och efter pröfning af förhandenvarande omständigheter sådant medgifva.

7 §. Varder fånge ålagd extra judiciell bestraffning medelst inneslutning i cell, vare sig utan eller dels med och dels utan arbete, skall af fångens arbetspremier godtgöras kostnaden för hans underhåll under den tid, han utan arbete i cell förvaras.

8 §. Af fångens arbetspremier skall jämväl ersättas hvad han under vistelse vid straff- eller tvångsarbetsanstalt af anstaltens tillhörigheter eller vid arbetet använda redskap eller material förskingrar, skadar eller förstör. Kan ej utrönas, hvilken fånge orsakat den sålunda timade förlusten, skall ersättning för densamma utgå af de fångars arbetspremier, under hvilkas sammanvaro förlusten inträffat.

9 §. Från straff- eller tvångsarbetsanstalt frigifven fånge, som häktas för lösdriivveri eller för brott, begånget under hans vistelse vid anstalten eller därefter, äge icke rättighet att, medan han således hålles häktad, förfoga öfver premiemedel, som för hans räkning i Postsparbanken inestå.

10 §. Under fångens vistelse vid straff- eller tvångsarbetsanstalt vare hans premiemedel förverkade,

då genom laga kraft ägande utslag honom ådömts straff för brott, föröfvadt efter hans ankomst till anstalten;

då han såsom vådlig för säkerheten inom tvångsarbetsanstalt till centralfångelse förflyttas;

då för svårare disciplinära förseelser honom ålägges inneslutning i cell i ett år eller därutöfver, äfven om denna bestraffning i följd af straff- eller tvångsarbetstidens utgång icke kan fullständigt verkställas; samt

då han rymmer eller i rymningsbrott deltager. De sålunda förverkade medlen tillfalla straff- eller tvångsarbetsanstaltens besparingskassa.

11 §. Är från straff- eller tvångsarbetsanstalt frigifven fånge genom laga kraftägande utslag dömd till tvångsarbete eller till ansvar för brott, begånget under hans vistelse vid anstalten, eller till straffarbete eller fångelse för brott, föröfvadt efter frigifningen, hafve han förverkat de å hans postsparbanksbok inestående premiemedel, öfver hvilka vid tiden, då utslaget vann laga kraft eller af Kongl. Maj:t fastställdes, fångens rätt att fritt förfoga ännu ej inträddt; skolande de förverkade medlen tillfalla anslaget till fångars vård och underhåll.

2. Den, som blifvit dömd till tvångsarbete i sex månader eller därutöfver, äger under två år efter frigifvandet icke utan särskildt tillstånd, meddeladt i stad af polismästare eller, där sådan ej finnes, af stadsfiskal och å landet af ortens länsman, uppehålla sig utom den kommun han tillhör eller där han erhållit behörigt tillstånd att vistas; och skall han i stad, där polismästare finnes, å de tider och i den ordning, som af polismästaren förelägges honom, göra anmälan om bostad och försörjningsmedel.

3. Tillstånd, hvarom i nästföregående mom. sägs, må lämnas den frigifne för att han må kunna emottaga erbjuden anställning hos välkänd och pålitlig person eller å uppgifven ort söka arbete, där utsikt därtill finnes, eller ombesörja någon för den frigifne viktig angelägenhet. För den, som erhållit sådant tillstånd, skall den myndighet,

12 §. 1. Afider fånge i straff- eller tvångsarbetsanstalt, skola hos anstaltens förvaltning eller å postsparbanksbok för hans räkning inestående premiemedel tillfalla straff- eller tvångsarbetsanstaltens besparingskassa; dock må, där ömmande omständigheter äro för handen, efter Fångvårdsstyrelsens bepröfvande, dessa medel till större eller mindre del kunna användas till fördel för fångens efterlämnade maka, barn eller föräldrar.

2. Finnas, när frigifven fånge afider, premiemedel för hans räkning i Postsparbanken inestående, och äro de ej jämlikt § 11 förverkade, tillfalla de hans sterbhusdelägare.

13 §. Fånge tilldelade arbetspremier må, så länge de hos straff- eller tvångsarbetsanstalts förvaltning eller i Postsparbanken inestå, ej för någon huns gäld i mät tagas.

14 §. Utan hinder af hvad i 5 § 3 mom. af Förordningen anående Postsparbanken den 22 Juni 1883 finnes stadgadt må för fånge i Postsparbanken insättas, å särskild motbok, hans besparade premiemedel och, å särskild motbok, andra honom tillhöriga medel; skolande föreskrifterna i 17 § af nämnda förordning icke i afseende å premiemedel äga tillämplighet.

15 §. Fångvårdsstyrelsen och Postsparbankens styrelse äga att öfverenskomma om de närmare bestämmelser, som må erfordras i följd af Postsparbankens anlåtande för förräntande och utlämnande af premiemedel.

16 §. Detta reglemente skall träda i kraft den 1 Maj 1891. Hvilket etc.

som lämnat tillståndet, utfärda pass. Den förpassade åligger att ställa sig till efterrättelse de i passet gifna föreskrifter och, om han blifvit förpassad till stad, där polismästare finnes, inom tjugufyra timmar efter ankomsten anmäla sig hos denne.

4. Den i 2 mom. stadgade skyldighet att anmäla bostad och försörjningsmedel bör så ordnas, att den anmälningsskyldige icke störes i sin lofliga verksamhet eller utsättes för allmän uppmärksamhet; och äge polismästaren i särskilda fall åt tillsyningsman eller annan därtill tjänlig person öfverlåta befattningen med anmälningarnas emottagande.

5. Förekommer skäl därtill, äger Konungens Befallningshafvande att helt och hållet eller delvis meddela befrielse från de skyldigheter, som enligt denna § åligga den frigifne.

6. Visar den frigifne tredska att efterkomma hvad honom enligt denna § åligger eller de honom på grund af samma § gifna föreskrifter, vare underkastad behandling, som i 3 § sägs.

13 §. Kommer den, som undergår tvångsarbete, i förändrade villkor, så att hans kvarhållande vid arbetsanstalten icke vidare är af nöden, äge Konungens Befallningshafvande i det län, där tvångsarbetsanstalten är belägen, förordna, att han skall från anstalten frigifvas. I sådant fall varde han utan förpassning på fri fot ställd; skolande hvad 11 § 1 mom. och 12 § innehålla icke äga tillämpning på den sålunda frigifne. Lagen d. 24 Okt. 1890.

14 §. Då någon genom utslag, som vunnit laga kraft eller blifvit fastställdt, dömts till tvångsarbete, så ock när någon från tvångsarbetsanstalt frigifves, och när

den frigifne erhåller tillstånd att vistas utom hemorten eller den ort, dit han eljest förpassats, eller på grund af 12 § 5 mom. varder fri i val af vistelseort, skall under rättelse därom meddelas rikets polismyndigheter. Huru underrättelse, som här sägs, skall meddelas, så ock huru kungörandet enligt 2 § 3 mom. skall ske, därom förordnar Konungen.

Anm. 1. Härom föreskrifver Kongl. Cirkuläret d. 1 Juni 1877 följande:

Oskar etc. Uti skrifvelse den 27 Februari 1875 har Öfverståthållareämbetet, med erinran om behovet att vidtaga tidsenliga åtgärder till underlättande af brottslingars gripande och tillrättaskaffandet af gods, som vore genom brott åtkommet, gjort framställning om utgifvande för sådant ändamål här i hufvudstaden och under dess polisstyrelses inseende af tryckta s. k. *Polisunderrättelser*, i likhet med hvad redan ägde rum i andra länder, samt dels i afseende å dessa polisunderrättelsers omfattning och innehåll hemställt om särskilda bestämmelser, dels ock i öfrigt föreslagit, att i polisunderrättelserna inflytande meddelanden, hvilka borde till redaktionen direkt insändas, skulle från samtliga länsstyrelser, poliskammare, polisföreståndare, stadsfiskaler, kronofogdar, landsfiskaler eller länsmän, äfvensom i vissa fall från föreståndare för fängelse eller för straff- eller arbetsanstalt, insamlas medelst begagnande, där så lämpligen kunde ske, af formulär eller blanketter, som för sådant ändamål borde, genom redaktionens försorg, tillhandahållas, hvarjämte polisstyrelserna i Kristiania och Köpenhamn borde vid behof lämnas tillfälle införa meddelanden, samt att polisunderrättelserna, som borde åtföljas af ett bihang, upptagande beskrifning på förlorade effekter och afsedt att utdelas bland pantlånare, äfvensom tid efter annan af register, skulle utkomma i allmänhet tre gånger i veckan samt genom polisstyrelsens i Stockholm försorg till Fångvårdsstyrelsen och samtliga ofvannämnda myndigheter och tjänstemän utdelas, eller med först afgående post i enahanda ordning, som med de allmänna tidningarna ägde rum, och

i ett på förhand bestämdt antal exemplar öfversändas; anhängande Öfverståthållareämbetet, det Oss täcktes, till bestridande af kostnaden för utgifvande af polisunderrättelserna i en upplaga af 1,200 exemplar, anvisa af allmänna medel ett årligt belopp af 6,000 kronor, samt lämna Eder och Fångvårdsstyrelsen nödiga föreskrifter, på det att de för polisunderrättelsernas utgifvande erforderliga meddelanden måtte komma Stockholms polisstyrelse tillhanda.

Efter det I och Fångvårdsstyrelsen, till följd af nådig remiss, inkommit med underdåniga utlåtanden, samt Öfverståthållareämbetet af dessa utlåtanden erhållit del, har Öfverståthållareämbetet uti skrifvelse den 27 Maj nästlidna år, med förnyande i öfrigt af sin framställning i ämnet, föreslagit i vissa afseenden förändrade bestämmelser beträffande omfattningen af de i polisunderrättelserna ingående meddelanden, hvilka sålunda skulle innehålla:

1:o efterlysningar dels å förbrytare, kände eller okände, då fråga är om brott, hvilkas beifrande synes vara af synnerlig vikt, vare sig till följd af deras grofva beskaffenhet, värdet af den därigenom åtkomna egendom, sannolikheten af deras samband med andra förbrytelser, eller af andra särskilda orsaker, dels ock å för allmänna sedligheten vådliga personer, då sådana, af annan anledning än nyss nämnts, böra i häkte inmanas;

2:o underrättelser, när personer, som kunna anses vådliga för allmänna säkerheten, häktas för brott mot person eller egendom, för försvarslöshet eller för lösdrifveri, äfvensom när för allmänna säkerheten vådliga personer afvika från sin hemort, anträffas å främmande ort eller aflida;

börande de på grund af mom. 1 och 2 inflytande meddelanden, i den mån sådant låter sig göra och befinnes nödigt, åtföljas af erforderliga upplysningar angående de efterlysta eller anmälda personernas födelsetid, födelseort, yrke, hemort och signalement samt, där efterlysningen äger rum för begånget brott, redogörelse för dettas beskaffenhet och nödig beskrifning å det genom brottet möjligen åtkomna gods;

3:o tillkännagifvanden om att efterlyst person eller genom brott åtkommet gods anhållits;

4:o uppgift å personer, hvilka under den närmaste framtiden komme att frigifvas efter undergånget straffarbete eller allmänt arbete; dock endast i det fall, att de vid frigifvandet äro på grund af domstols utslag förlustiga medborgerligt förtroende eller att de gjort sig kända såsom vådliga för den allmänna säkerheten;

5:o uppgift å för allmänna säkerheten vådliga personer, som rymma från fängelse eller allmän arbetsanstalt, eller darsammastädes aflida;

börande de på grund af mom. 4 och 5 ingående uppgifter åtföljas af upplysningar angående de anmälda personernas födelsetid, födelseort, yrke, hemort och, i fråga om frigifna eller förrymda personer, deras signalement samt om tiden då och anledningen hvarför de å straff- eller arbetsanstalten eller i fängelset intagits äfvensom, beträffande frigifven, hans förpassningsort och summan af hans besparade arbetsförtjänst; och

6:o tillkännagifvanden angående öfriga förhållanden, om hvilka kunskap synes böra spridas bland rikets polismyndigheter, dock med rätt för redaktionen att bestämma, huruvida ett sådant tillkännagifvande må, med hänsyn, å ena sidan, till vikten eller beskaffenheten däraf och, å andra sidan, till utrymmet, införas eller icke.

På grund af hvad i ärendet sålunda och i öfrigt förekommit, hafve Vi uti Vår till Riksdagen den 12 Januari innevarande år aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit Riksdagen att för utgifvande i hufvudstaden, under dess polisstyrelses inseende, af tryckta »Polisunderrättelser» enligt de bestämmelser, Vi kunde finna för godt meddela, anvisa på extra stat för år 1878 ett anslag af 6,000 kronor; och har Riksdagen, jämlikt underdånig skrifvelse den 22 nästlidne Maj, denna Vår nådiga framställning bifallit.

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hafve Vi i nåder funnit godt att

dels, med godkännande af ofvanberörda, uti Öfverståthållareämbetets skrifvelse den 27 Maj 1876 föreslagna bestämmelser i afseende å polisunderrättelsernas omfattning

och innehåll, till Öfverståthållareämbetets förfogande ställa det af Riksdagen anvisade extra anslag af sex tusen kronor, att i mån af behof användas till utgifvande år 1878 i hufvudstaden under därvarande polisstyrelses inseende och i enlighet med de af Öfverståthållareämbetet föreslagna grunder samt de närmare föreskrifter, bemälda ämbete äger meddela, af tryckta polisunderrättelser, hvilka genom nämnda polisstyrelses försorg böra, på sätt Öfverståthållareämbetet föreslagit, utdelas;

dels förordna, att den länsstyrelse, poliskammare, polisföreståndare, stadsfiskal, kronofogde, landsfiskal eller länsman, som kommer i tillfälle att i första hand lämna sådana meddelanden, som omförmälas i mom. 1, 2 och 3 af nyssberörda bestämmelser, skall, så fort sig göra låter, direkt till redaktionen för polisunderrättelserna insända nämnda meddelanden, affattade i enlighet med de formulär, som polisstyrelsen i Stockholm kan komma att för sådant ändamål upprätta och dem tillhandahålla;

dels föreskrifva, att vederbörande föreståndare för fängelse eller för straff- eller arbetsanstalt skall, med begagnande af de formulär eller blanketter, Fångvårdsstyrelsen har att i samråd med polisstyrelsen i Stockholm fastställa, direkt till redaktionen för polisunderrättelserna insända sådana meddelanden, som omförmälas i mom. 4 och 5 af ofvanberörda bestämmelser, de, som röra rymd eller affiden fånge eller kronoarbetskarl, medelbart efter rymningen eller dödsfallet, och de öfriga så tidigt, att de kunna hinna genom polisunderrättelserna spridas till rikets samtliga polismyndigheter före fångens eller kronoarbetskarlens frigifvande;

dels ock anbefalla Eder och Fångvårdsstyrelsen att om de af Oss sålunda fattade beslut förständigiga underlydande tjänstemän.

Hvilket, till kännedom och underdånig efter rättelse i hvad på enhvar af Eder beror, härigenom i nåder meddelas.

Anm. 2. Hit hör äfven Kongl Cirkuläret den 12 Juni 1885 till Konungens Befallningshafvande i samtliga länen, angående sättet för meddelandet af vissa i lagen angående

lösdrifvares behandling föreskrifna underrättelser m. m. Nämnda cirkulär lyder sålunda:

Oskar etc. Vår ynnest etc. Uti den af Oss denna dag utfärdade lag angående lösdrifvares behandling föreskrifves i 2 § 3 och 4 mom. samt 3 § 3 mom., att Konungens Befallningshafvande, om han finner lösdrifvare meddelad varning befogad eller själf meddelat varning, skall kungöra den för rikets polismyndigheter, och i 14 §, att då någon genom utslag, som vunnit laga kraft eller blifvit fastställdt, dömts till tvångsarbete, så ock när någon från tvångsarbetsanstalt frigifves, och när den frigifne erhåller tillstånd att vistas utom hemorten eller den ort, dit han eljest förpassats, eller på grund af 12 § 5 mom. varder fri i val af vistelseort, underrättelse därom skall meddelas rikets polismyndigheter; och vele vi, med stöd af 14 § 2 punkten i nämnda lag, härmed i nåder förordna, dels att omförmälda underrättelser skola meddelas och kungöranden ske genom deras införande i de polisunderrättelser, hvilka enligt nådiga Cirkuläret den 1 Juni 1877 under inseende af Stockholms polisstyrelse utgifvas, och dels att de meddelanden, som i sådant afseende skola till redaktionen för polisunderrättelserna insändas, skola innehålla:

1:o. *Meddelande angående varning:*

Den varnades:

Namn jämte yrke eller titel.

Födelseår och -dag.

Födelseort.

Hemort.

Myndighet, som meddelat varningen.

Dagen, då varningen gafs.

2:o. *Meddelande angående ådömd tvångsarbete:*

Den dömdes:

Namn jämte yrke eller titel.

Födelseår och -dag.

Födelseort.

Hemort.

Dagen, då utslaget vunnit laga kraft eller blifvit fastställdt.

Myndighet, som meddelat utslaget.
Tiden för det ådömda tvångsarbetet.
Anstalten, där tvångsarbetet skall uttjänas.

3:o. *Meddelande angående frigifning från tvångsarbetsanstalt:*

Den frigifnes:
Namn jämte yrke eller titel.
Födelseår och -dag.
Födelseort.
Hemort.
Myndighet, som dömt till tvångsarbete.
Tiden för det ådömda tvångsarbetet.
Anstalten, där tvångsarbetet uttjänats.
Frigifningsdagen.
Beloppet af besparad arbetsförtjänst.

I fall den frigifne, på grund af erhållet tillstånd enligt lagens 10 § att vistas utom sin hemort, kommer att förpassas till annan ort, skall meddelandet i denna punkt jämväl innehålla uppgift å:

Myndighet, som meddelat tillståndet.
Dagen, då tillståndet gafs.
Den ort eller det område, tillståndet afser.
Tiden, hvarunder tillståndet gäller.
Det ändamål, för hvilket tillståndet lämnats.

Har den dömda frigifvits enligt lagens 13 §, skall meddelandet, utom de förut nämnda uppgifterna, innehålla uppgift å:

Myndighet, som förordnat om frigifningen.
Dagen, då förordnandet gafs.

4:o. *Meddelande angående tillstånd enligt lagens 12 § 2 och 3 mom. att vistas utom förpassningsorten:*

Den förpassades:
Namn jämte yrke eller titel.
Födelseår och -dag.
Födelseort.
Hemort.
Myndighet, som meddelat tillståndet.

Dagen, då tillståndet gafs.
Den ort eller det område, tillståndet afser.
Tiden, hvarunder tillståndet gäller.
Det ändamål, för hvilket tillståndet lämnats.

5:o *Meddelande angående lämnad frihet i val af vistelseort enligt 12 § 5 mom.:*

Personens:
Namn jämte yrke eller titel.
Födelseår och -dag.
Födelseort.
Hemort.
Myndighet, som beviljat friheten.
Dagen, då detta skedde.
Tiden, hvarunder friheten varar.

Därjämte hafve Vi, som uppdragit åt Öfverståthållare-ämbetet att bestämma de formulär för ifrågavarande uppgifter, som kunna varda af behofvet påkallade, med skyldighet att i fråga om de meddelanden, som afses i punkten 3, handla i samråd med Fångvårdsstyrelsen, tillika funnit godt dels förordna,

att de i 1, 2 och 5 punkterna omförmälda meddelanden skola af vederbörande länsstyrelse eller poliskammare och de i 4:e punkten omförmälda af vederbörande polismästare, stadsfiskal eller i hans ställe enligt 16 § förordnad polisman eller länsman så fort sig göra låter direkt insändas till redaktionen för polisunderrättelserna, i händelse frigifning skett enligt 13 §, omedelbart efter frigifningen, och i andra fall så tidigt, att meddelandena kunna hinna genom polisunderrättelserna spridas till samtliga polismyndigheter före den dömdes frigifvande;

dels ock anbefalla Eder att om de af Oss sålunda fattade beslut förständiga underlydande tjänstemän.

Hvilket, äfvensom att hvad nådiga Cirkuläret den 1 Juni 1877 innehåller angående meddelanden om försvarslösa, lösdrivvare och kronoarbetskarlar i följd af hvad sålunda föreskrifvits upphört att vara gällande, Eder till kännedom och underdånig efterrättelse i hvad på Eder beror härigenom i nåder meddelas.

15 §. 1. Krono- och polisbetjante äfvensom tillsyningsman åligge att hålla noggrann tillsyn å lösdrifvare, och bör kommunalmyndighet samt tillsyningsman låta sig angeläget vara att bereda lösdrifvare utväg till arbete.

2. Tillsyningsman, äfvensom annan person, hvilken erhållit sådant uppdrag som i 12 § 4 mom. sägs, äge i utöfningen af denna befattning åtnjuta det skydd, som enligt lag tillkommer tjänsteman.

3. Med tillsyningsman förstås i denna lag sådan, som enligt förordningen angående fattigvården blifvit utsedd att hafva uppsikt å bettlare.

Anm. Se Kongl. Förordn. om fattigvården d. 9 Juni 1871 § 39, sid. 48.

16 §. I stad, där poliskammare finnes, utöfvar *poliskammaren* i fråga om lösdrifvares behandling den myndighet, som enligt denna lag tillkommer Konungens Befallningshafvande; dock må poliskammare ej förordna om frigifning enligt 13 §.

I stad, där *polismästare* finnes, må denne och i annan stad Konungens Befallningshafvande kunna förordna poliskommissarie eller annan polisman att fullgöra hvad enligt denna lag åligger stadsfiskal.

För *köping* eller annat område å landet, för hvilket ordningsstadgan för rikets städer är i tillämpliga delar gällande, må Konungens Befallningshafvande kunna förordna polisman att fullgöra hvad enligt denna lag åligger länsman. Lagen d. 6 April 1894.

17 §. Denna lag skall gälla till efterlefnad från och med den 1 Oktober 1885.

Den som, då denna lag träder i verksamhet, undergår honom på grund af Stadgan angående försvarslöse och

till allmänt arbete förfallne personer den 29 Maj 1846 ådömdt allmänt arbete, skall, då han varder frigifven, anses såsom hade han undergått tvångsarbete enligt denna lag. Därest före den bestämda arbetstidens utgång något förhållande inträffar, på grund hvaraf han enligt 22 § i nämnda stadga kunnat blifva frigifven, skall sådan rätt honom tillgodokomma.

Har någon inom två år före lagens trädande i verksamhet frigifvits från sådant allmänt arbete, som ofvan sägs, varde ansedd såsom hade han vid frigifningen blifvit varnad för lösdrifveri.

I händelse vid lagens trädande i verksamhet tillfälle saknäs att låta alla dem, som till tvångsarbete dömas, fullgöra arbetet i sådan tvångsarbetsanstalt, som i 9 § åsyftas, skola de, för hvilka sådant tillfälle saknas, i stället fullgöra det ådömda arbetet i enrum å cellfångelse, dock med iakttagande att i sådant fall en tredjedel af den ådömda arbetstiden afdrages.

Det alla etc.

Anm. Genom Kongl. Cirkuläret den 28 Maj 1886* är föreskrifvet bland annat, att i afseende på behandlingen af ryska och finska undersåtar, som äro lösdrifvare och tiggare, skall fortfarande gälla Kungörelsen d. 16 April 1861 i anledning af en emellan Kongl. Maj:t och kejsaren af Ryssland afslutad konvention, lydande denna kungörelse sålunda:

Art. 1. Lösdrifvare, tiggare eller förbrytare, som, född i kejsardömet Ryssland eller storhertigdömet Finland, begifvit sig till Sverige eller Norge — äfvensom hvarje dylik person, hvilken, född i Sverige eller Norge af rysk eller finsk fader, formligen blifvit erkänd för rysk eller finsk undersåte, medelst ett af kejsarliga beskickningen i Stock-

* Se sid. 50.

holm utfärdadt bevis, — kan, äfven utan uttrycklig begäran från kejsrerliga regeringen, återsändas till sitt fädernesland, och bör i detta fall därstädes varda emottagen, såvida han icke i det andra landet varit i allmän tjänst anställd eller ock för egen del darsammastädes lagligen idkat jordbruk eller annat näringsfång eller, därest slutligen icke den i senare delen af Art. 7 stadgade bestämmelse kan på honom tillämpas.

Och likaledes må lösdrijfvarer, tiggare eller förbrytare, som, född i Sverige eller Norge, begifvit sig till Ryssland eller storhertigdömet Finland, — äfvensom hvarje dylik person, hvilken, född i Ryssland eller Finland af svensk eller norsk fader, formligen blifvit genom ett af Kongl. beskickningen i S:t Petersburg utfärdadt bevis erkänd såsom svensk eller norsk undersåte, — kunna, äfven utan formlig begäran från de förenade rikenas regering, återsändas till sitt fädernesland, hvarest hans emottagande då icke må förvägras, med förbehåll likväl af här ofvan stadgade villkor.

Förrän dylik person återsändes, bör hans nationalitet vara bevisad med eget intyg i hans ägo, eller, i brist däraf, genom de upplysningar, som lämnas af vederbörande myndigheter i enlighet med hvad i följande artiklar finnes stadgad.

Med benämningen »förbrytare» förstås alla sådana personer, hvilka i någotdera landet blifvit genom laga dom sakfällda för brott, förbrytelse eller öfverträdelse af lag.

Art. 2. Kan åter en sådan persons födelseort ej utredas, då anses han tillhöra det land, hvarest han, på sätt i föregående artikel stadgas, senast sökt nyttig sysselsättning, vare sig uti allmän tjänst eller genom enskildt näringsfång. Skulle sistnämnda omständighet ej heller kunna ådagaläggas, bör han emottagas i det af de respektiva länderna, hvarifrån han bevisligen först ankommit till det andra landet.

Art. 3. Innan dylik person återsändes ifrån den ena höga maktens stater till den andra, böra alla möjliga upplysningar angående förrberörda omständigheter sökas, och, i brist på andra bevis, böra mantalslängderna och kyrkoböckerna härvid tjäna till vägledning.

Art. 4. Landshöfdingen eller vederbörande myndighet i den provins, hvarest en sådan person blifvit gripen, skall anställa dessa undersökningar med möjligaste sorgfällighet samt nödig skyndsamhet. Om för desamma erfordras upplysningar från auktoriteter i det andra landet, skall skriftväxlingen därom ske genom ministerium för utrikesärendena å ömse sidor. För att likväl i sådant fall underlätta de ömsesidiga förbindelserna emellan gränsprovinserna samt påskynda undersökningarnas slut, är det öfverenskommet, att landshöfdingarne i Stockholms och Norrbottens län, äfvensom amtmannen i Norska Finnmarken, å ena sidan, samt landshöfdingarne i Åbo och Uleåborg och vederbörande auktoritet i guvernementet Arkangel, å andra sidan, må med hvarandra omedelbarligen brevväxla angående de personer, hvilka gripas i de åt deras styrelse anförtrodda län eller i nästgränsande provinser.

Art. 5. Vid alla dessa tillfällen skola hos landshöfdingarne eller vederbörande auktoriteter fullständiga protokoller föras, och då en lösdrijfvarer, tiggare eller förbrytare återsändes ifrån den ena höga maktens stater till den andras, bör utdrag af det honom rörande protokoll, innehållande beslutet samt skälen därtill, åtfölja förpassningen, liksom ock den handling (om sådan är till finnandes), på grund hvaraf ifrågavarande person vistats i det land, hvarifrån han återsändes.

Art. 6. Enär föregående artikel finnes vara behörigen iakttagen, kunna landshöfdingarne, befälhafvarne eller vederbörande auktoriteter, å ena eller andra sidan, icke vägra att emottaga den öfversända personen. Skulle de hafva något att anmärka i detta hänseende, böra de sådant hos deras respektiva regering anmäla.

Art. 7. Då en lösdrijfvarer, tiggare eller förbrytare, uti ofvan omförmälda förhållanden, åtföljes af hustru eller barn, skall med dessa förfaras, i hänseende till återsändningen, som med honom själf, utan afseende å orten, där de äro födda, eller tiden, då de till det ena eller andra landet anländt.

Likväl är det öfverenskommet, att i händelse en lösdrifvare, tiggare eller förbrytare i det land, dit han anländt, ingått äktenskap med en af detta lands undersåtar, så kunna de genom denna konvention stadgade bestämmelser icke tillämpas hvarken på honom själf, ej heller på hans hustru eller hans barn.

Art. 8. Kostnaden för en återsänd persons framforslande och underhåll intill gränsen af det land, som honom återsänder, bestrides af detsamma. Ifrån hans öfverlämnande vid gränsen kommer denna kostnad att bestridas af det land, som honom emottager.

Art. 9. De i föregående artiklar bestämda stadganden förblifva gällande under sex års tid, räknade ifrån den dag, då ratifikationerna utväxlas, och ytterligare framdeles ända till utgången af sex månader efter det att den ena af de kontraherande parterna hos den andra anmält sin önskan om upphäfvandet af konventionens kraft och verkan, förbehållande sig hvardera af de bägge parterna rätt att i första hälften af det sjette året göra dylik anmälan.

Det alla etc.

Kongl. Kungörelsen, angående skatt för hundar; d. 1 Juni 1877.

Vi Oskar etc. göre veterligt: att sedan Riksdagen uti skrifvelse den 10 sistlidne Mars, jämte anmälan att det belopp, hvartill den i nådiga Kungörelsen den 12 Juli 1861 omförmälda årliga skatt för hund högst finge uppgå, blifvit af Riksdagen förhöjdt till 15 kronor, tillika i underdånighet anhållit, att Vi måtte, med bibehållande i öfrigt af nu gällande grunder för ifrågavarande beskattning, förnyad författning i ämnet utfärda; så hafve Vi funnit godt att, med upphäfvande af Kungörelsen d. 12 Juli 1861 angående skatt för hundar, härmed i nåder stadga och förordna som följer:

1 §. Så väl i stad som å landet må kommun icke allenast besluta, huruvida för hundar eller särskilda slag af dem skatt årligen bör utgöras, utan äfven bestämma beloppet af den skatt, dock ej öfverstigande femton kronor, som enhvar inom kommunens område boende person, hvilken därstädes innehar hund, skall för hvarje sådant djur erlägga.

Statens skogs- och jägeribetjante äro dock för de hundar, som de i och för sina tjänster underhålla, frie från beskattning.

Anm. Beslut att i en kommun införa hundskatt tillkommer kommunalstämma. Kommunalstämma äger rättighet att bestämma storleken å det belopp, som skall åsättas